

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompá Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felölős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromsávos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Tüztoltó napok.

A „Magyar Országos Tüztoltó-Szövetség” 40 éves fennállását — melyet most jubilál — azzal óhajtja emlékeztetéssé tenni, hogy ez alkalomból az ország szívében, Budapesten egy „Tüztoltó-otthont” létesít.

Mielőtt az otthon célját e keretben röviden ismertetnénk, amennyire a tüztoltói intézménnyel ismerősek vagyunk, vissza akarunk annak multjára pillantani.

A tüztoltói intézmény ma már nemcsak egyes államokban, de az egész világ összes művelt államaiban szervezve van.

A kultúra haladása és művelése belátta szükségességét annak mindenütt, hol az ember életével és a népek vagyonának megmentésével törődnek.

Rengeteg az a kár, amit az emberek e borzasztó elem pusztítása által szenvednek s vajmi csekély még az a perczent, ami a tüzbiztosítás által megtérül; mert az emberek a tüzbiztosítási díjak fizetésétől még ma is általában idegenkednek, amennyiben a véletlenség elve és tudata az, ami az embereket e fontos kérdésben irányítja.

TÁRCZA.

Epizódok a nagy hadgyakorlatokkal kapcsolatban.

E hó 8-án, pénteken már teljesen átalakult Sztropkó régi képe. Huszárok, tüzérütegek, gyalogság stb. nagy számban gyűlt össze s ment — részben — tovább. A falut is kezdik díszíteni. A Felsővízköz — Homonnai-utca végig tel van lobogóva, s a magyar embernek jól esik látni a rengeteg magyar czimert és magyar zászlót. A diszkapu ott van felállítva, ahol a Főutczából a trónörökös szállásához vezető utca kezdődik.

A falu lakosai is kezdenek kitenni magukért. Egymásután tűnnek elő az új czégteliratok — magyarul. (Megjegyzem, hogy ebben a faluban 3-szor annyi üzlet van, mint péld. Rimaszombatban!) A házakat, kapukat újra festik.

Alkalmam nyílt fiatal emberekkel és lányokkal beszélgetni és készséggel állapítom meg, hogy az állami iskolának mégis érezhető a hatása annyiban, hogy legalább a fiatalság már tud, — ha nem is valami jól — magyarul beszélni és egy kicsit magyarul érezni is. Egy-némelyik telvilágosultabb zsidó polgár (talán már említettem, hogy a polgárság tiszta izraelita) fiait már Pesten járattja iskolába.

Vallás tekintetében azonban rendkívül szí-

Vannak olyan szerencsés helyek, hol évtizedek óta nem volt tűz, a lakosság tehát e véletlen körülményre állapítja elhatározását s ha évekkal azelőtt biztosított is, ily szerencsés helyzetben még a régi biztosításokat is megszakítja, vagy teljesen megszünteti. — Történik azután egyszer, hogy egy piromanikus ember, vagy egy gyermek csupa kedvtelésből, vagy játékból felgyújtja a községet, az leég földig és a lakosság soha ki nem heverhető károkat szenved. Előttünk a szomorú példa: Rimakokova pusztulása.

Vegyük figyelembe azután még azt a fontos körülményt is, hogy legtöbb helyen ma sincs még tüztoltóság, de még egy fecskendő sem, — vagy ha van is, az egy beroszdásodott, hasznavehetetlen szerszám. — Nem csoda tehát, ha évről-évre milliók égnék el a népek vagyonából, amit csak részben lehet pótolni, sok esetben még részben sem, mert megsemmisülésük folytán pótolhatlan értéket képviselnek, mint például a nemes érczek, régiségek, okmányok stb.

A műveltebb népek már régebben foglalkoztak e fontos kérdéssel s vannak országok, hol a tüztoltói intézmény 100

goruak s abból nem engednek. Így pld. zsidó-keresztény házasság is ugyyszólva ki van zárva. Épp úgy lehetetlen résztvennie keresztény embernek izraelita multságokon.

*

Szombaton, 9-én reggel nagy lovassági trombitaszóra ébredünk. Hamar felöltözködve, kiszaladunk gyönyörködni az átvonulásban.

Homonna felől, Mezölabarcz irányában vonultak át Sztropkón a *dragonyosok* és pedig 2 század. Szombat lévén, az utcák tiszták, a nép csinosan kiöltözve, az átvonuló lovassággal együtt határozottan szép látvány volt.

Délután pedig egy teljes óra hosszat tartó távoli ágyuzás kötötte le a lakosság figyelmét. Ugyanis a 16. számú tüzérezred a Nagydobra és Kelcse közti fensíkon harcszerű gyakorlatokat tartott, amennyiben egy dombon képzeletileg felállított erődöt támadott s egy órai bombázás után a dombot védelmező 2 üteg kénytelen volt egy végső erőfeszítéssel „kitörni.” A védelmező 2 üteg parancsnoka oly élelmesen intézte ezt, hogy előzőleg egy más kirohanás előkészületeit tette meg oly módon, hogy az ostromlók az ő szándékát kitalálva higyjék. Tényleg, az ostromló ütegek parancsnoka a készlődést észrevette, s arra az egy pontra összpontosította az ütegek nagy részét, amely pontról sejtette, hogy ott fognak a védők kitörni. Mikor ez meg volt, a védelmezők hirtelen az éppen ellenkező irányban, — mely tehát a leg-

éves. A mi tüztoltói intézményünk tehát jóval későbbi eredetű, mert arról csak 40 év óta beszélhetünk komolyan.

Annál nagyobb elismeréssel és dicsérettel kell tehát a mi tüztoltóinkról, a magyar tüztoltóságról megemlékezni, mivel az ily fiatal kora dacára is világhírnévre tett szert. Ennek bizonyítására szolgál, hogy az elmúlt években két külföldi nemzetközi versenyen is magyar tüztoltók vitték el az első versenydíjakat s ezenkívül más díjakban is részesültek.

Nem keresünk mi zengzetes szavakat, sem frázisokat a mi tüztoltóink dicséretére, mert ez nem is illik össze a tüztoltó hivatásával, de nincsenek is reá szorulva akkor, mikor a külföld elismerte és honorálta a magyar tüztoltóságok fegyelmességét, elméleti képzettségét és gyakorlati ügyességét.

Ezt méltányolja és honorálja a magas kormány is, midőn a belügyminiszter rendeletileg ajánlja a hatóságok figyelmébe és hathatós támogatásába, a f. hó 24, 25. és 26-án megtartandó tüztoltónapokat és annak eredményes sikerét óhajtja rendeletileg előmozdítani.

Minden szervezetnek, minden intéz-

gyengébben volt a támadók részéről ellátva — törtek ki. Mire az ostromló csapatok ezt észrevehették, s óriási kerülő útján a domb azon oldalára juthattak, az erőd védői már a másik hegydombot szállották meg, s azáltal, hogy most már csak egy oldalról voltak fenyegetve, a tüképnél hagyott ostromlók által, a kijelölt feladatukat elég jól sikerült megoldaniok.

*

Szeptember 10-ike vasárnap, mesés látivalóval szolgált, s a szegény sztropkói nép apraja nagyja meg fogja emlegetni ezt az első és rendkívüli nagy eseményt. Ugyanis ma, vasárnap este az egész hadvezetőségnek s O fensége személyzetének Sztropkón kellett lennie. S tényleg, már délután 3 óra tájban mind élénkebb lett a falu. A környékből lovasság, gyalogság vonult be a fellobogózt községbe.

Közbe pedig az udvari és hadvezetőségi automobilok mind sürűbben érkeztek.

Már esteledni is kezdett, 4 óra 45 perczkor, midőn kezdetét vette, illetve tetőtokát érte az a látvány, mely a sztropkóiakat, de sőt a nagyvárosi embert is magával ragadta.

Ugyanis Homonna felől óriási zugással, trombitálással vonult be a faluba az automobilok nagy csapata.

Szép sorba robogtak be a gyönyörű hadvezetőségi automobilok s a falu közepén az áll. iskolában elhelyezett hadvezetőség előtt sorba megálltak.

ménynek és minden testületnek van már egy Otthona, honnan a szervezés és az alkotás számai mindenfelé szétfutnak. Csúpan a tűzoltóság volt az és maradt el, melynek az országos szövetség hivatalos helyiségét kivéve, nem volt egy helye, honnan e hatalmasan fejlődő hasznos intézmény egységesen irányították és igazgattassék.

Ez adta meg tehát az eszmét, a tervet az országos szövetségnek, melynek kebelében ma már a vidéki tűzoltóságok legnagyobb részét is ott találjuk, hogy egy „Otthont” létesítsen.

Ez Otthonban találnának elhelyezést az elaggott, elnyomorodott, vagy vésznél megsebesült tűzoltók. Itt helyeztetnék el az országos szövetség, a segélyező szövetség, a szaktanfolyamok, szakkönyvtár, muzeum és a fővárosba menő tűzoltóknak lakás, a betegek számára gyógykezelés és ápolás biztosítatnék.

Oly szép és nemes a cél, hogy lehetetlen azt figyelmen kívül hagyni. Az „Otthon” létesítése, különösen nagy befolyással lenne a hazafias testületi szellem fejlesztésére és a tűzoltói kiképzésre.

Ajánljuk tehát a tűzoltó napok megtartását a nagy közönség figyelmébe.

Lapunk felelős szerkesztője, mint rimaszombati tűzoltó-parancsnok, az országos szövetség megkeresésére a következő felhívást intézte a megyebeli tűzoltóságokhoz:

Mélyen tisztelt Parancsnokság!

Kedves Bajtársak!

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség buzgó működésének negyedik évtizedét töltötte be.

Rövid idő ez a 40 év egy intézmény élettörténetében, de mindenesetre elegendő arra, hogy a gyermekkorából kiemelkedjék.

A hazai tűzoltóintézmény, élén az Országos Szövetséggel a mostani időponttal és szervezetében megizmosodva, megerősödve még időelőtt emelkedett ki e korból, mert a külföld bámulja — és teljes elismeréssel dicséri a magyar tűzoltóság korán bekövetkezett fejlődését és érettségét.

A leibgarde tagjai, az udvari személyzet udvari automobilokon, az osztrák honvédelmi miniszter, a magyar honvédelmi miniszter, Conrad vezérkari főnök stb. stb. szintén a legmesésebb automobilokból szálltak ki.

Igy robogtak elő szakadatlanul a hadvezetőségi, udvari, majd a magán automobilok, oly mesés látványt nyújtva a szemlélőknek, hogy pláne a sztropkóiak szinte ijedten, megbüvölve álltak és nézték a mesés gépeket, amint rettenetesen túlkölvé, zugva kergették egymást.

A szűk főutcán, a hadvezetőség előtt rettenetes tolongás volt, úgy a járdán az emberek közt, mint az uttesten az automobilok közt. A legtöbb auto még megvilágítva sem volt, minden perczen félni lehetett attól, hogy a folyton elővágtató újabb automobilok belefutnak az ott állókba.

Összesen 69 automobil érkezett e délután, köztük 36 drb egy csapatban szorosan egymás után. S míg a hadvezetőség előtt minden tisztnek, a ki ezen automobilokon jött, ki nem adták a lakását s automobiljának szállását, addig az összes auto egymás után, egymás mellett vesztegelt, — folyton zugva, berregve — az utcán.

Ez tényleg mesés látvány volt!

Már beesteledett s az ezután érkezett autók, ugyszintén a már itt lévők is kilettek világitva s ez csak növelte az egész felvonulás nagyszerűségét.

Ragyogó példa erre, hogy a magyar tűzoltóság már két külföldi nemzetközi versenyen vitte el az első babért, melyért a világ minden részéből küzdöttek tűzoltók.

E világraszóló dicsőség, csak a legnagyobb örömmel és büszkeséggel töltheti el nemcsak a magyar tűzoltók, de az egész nemzet kebelét is, mert ezáltal a nemzet életrealóságának és művelt fejlődésének hirneves sugarai árasztották el a világ összes művelt nemzetét.

Fokozott elhatározással és munkával kell tehát előre törnünk, hogy e dicsőség sugarait legkisebb rozsdá, de még homály sem érje, mit az által biztosítunk és érünk el, ha tovább egy határozott és eredményes mederben haladunk a nemes cél felé.

Most van a legalkalmasabb időpont arra, hogy célzatos és hasznos törekvésünknek ismét egy hatalmas lökést adjunk akkor, a midőn az egész hazai tűzoltóság a f. hó 24, 25. és 26-án az országosan megtartandó „Tűzoltó napok”-on ünnepelni fog.

Ez emlékeztető idő célja lesz a Budapesten létesíteni tervezett „Tűzoltó Otthon” alapköveire a gyűjtést megtartani, a nemzet önként felajánlandó filléreit az Otthon perselyeibe összegyűjteni, hogy azután abból egy hatalmas monumentális épület emelkedjék, melynek homlokzatára ez legyen írva:

Istennek dicsőség,
Egymásnak segítség!

Az országos tűzoltóság azonban csak úgy reméli az adakozás és gyűjtés eredményét, ha egyakaratu szándékkal és egyesült erővel mindent megmozdítunk és a cél ismertetésével a közönséget, az adakozásra és gyűjtésre serkentjük és kérjük fel.

Az Országos Szövetség megleghangu levélben kért fel engem erre és bizott meg azzal, hogy vármegyénkben ez actiót úgy is mint a sajtó képviselője, s úgy is mint tűzoltó mozdítsam és segítsem elő.

Az idő hiánya és rövidsége folytán a vidék közönségéhez és tűzoltóihoz te-

Mondhatom, hogy — bár számra nézve kisebb felvonulás volt mint a múlt évi nagy automobil verseny, melyben tudvalevőleg Rimaszombatnak is része volt, — mégis ez a sztropkói sokkal érdekfeszítőbb látvány volt mint a rimaszombati. Mert míg a száznál is több auto Rimaszombaton át egyenként és főképp megállás nélkül vonult át, csak pillanatnyi érdekeséget nyújtva, addig itt Sztropkón mint végálmáson az álló és érkező automobilok tömkelege, továbbá a szállásukra ide-oda futkosó, tehát a faluba érkezőkkel is szembeutó automobilok — egyenesen rendkívül veszélyes helyzetben is forogva a keskeny főutca miatt — roppant lebilincselő látványt nyújtottak.

Szegény sztropkóiak, minden pillanatban azt hitték, hogy no most összeütköznek az autók, vagy elgázolnak egy-egy kíváncsi gyereket. De szerencsére semmi baj nem történt.

Még éjjel 10—12 órakor is folyton jönnek-mennek, túlkölnék és zakatolnak a motorkocsik.

Másnap 11-én délelőtt valamennyi automobil Bártfára vonult, hogy Otensége fogadtatásához elkészülhessenek.

* A trónörökös megérkezése.

A Szepességen keresztül f. hó 12-én d. e. 9 órakor érkezett a trónörökös az udvari külvonaton Bártfára, a hol az ő saját automobiljába ülve, kíséretével együtt Felsővízközre

hát csak e sorok utján fordulhatok. Kérve a mélyen tisztelt *Parancsnokságokat és Bajtársakat*, hogy a gyűjtést mindenhol a legnagyobb úgyszeretettel és sikerrel előmozdítani sziveskedjenek.

A cél röviden a következő:

Az országos tűzoltóság Budapesten egy „Tűzoltó Otthont” óhajt létesíteni és hajlékot építeni mindannak, a mi a tűzoltással és szervezetével kapcsolatban áll. Ez otthonban nyerne elhelyezést az országos szövetség, a segélyező szövetség, a tanfolyamok, szakkönyvtár, muzeum, a fővárosba felránduló tűzoltóknak lakás, a betegek számára gyógykezelés, rokkant és vésznél megsebesült vagy elnyomorodott tűzoltók örökös hajléka és holtá napjáig kenyere stb.

A cél elérésében segítségünkre jött a belügyi és kereskedelmi kormány, midőn hatáskörükben a gyűjtést elrendelték. Ez alapon az összes hazai hatóságok megleghangu felhívásokat és rendeleteket adtak ki szintén.

Minden intézkedés megtörtént tehát az irányban, hogy a gyűjtés a jelzett napokon foganatosítottassék. Egy azonban, az eszköz és az irány csak úgy általánosságban jelöltetett meg.

A mult és a gyakorlat azonban azt igazolja, hogy a gyűjtést eredményesen csak jótékony hölgyeink buzgalmától remélhetjük, kik annak módját minden időben szerencsésen fellelik.

Kérjük fel tehát erre mindenütt a jótékony hölgyeket, alakítsanak hölgybizottságot és válasszanak egy védnőknőt, mint mi ezt Rimaszombatban megtettük. Rendezzenek multságokat olcsó belépőjegy mellett és csekély költséggel. És akkor nem maradhat el az eredmény!

Az országos szövetség (Budapest Rákóczy-utca 38. sz.) levélbeli megkersésükre azonnal küldi díjtalanul *Gárdonyi* kitűnő író 1 felvonásos ez ideig még sehol elő nem adott szindarabját és *Kállay* Miklós gyönyörű prológiat.

A gyűjtés eredménye különben attól fog függni, hogy kinek lesz az kezében és annak módját illetőleg, legsikereseb-

ment, a hova 9 óra 30 perczkor érkezett meg.

Bártfán Jenő főherczeg, Lipót Salvátor főherczeg, Georgi és Hazai honvédelmi miniszterek, az alispán, főszolgabíró és Bártfa város polgármestere fogadták a trónörökös s ezek kísérték is Felsővízközre.

Ugy Bártfán, mint Felsővízközön az alispán illetve a főszolgabíró magyar üdvözlő beszédére a trónörökös tiszta magyarsággal felelt.

Felsővízköz tót lakosságának festői nemzeti ruházata és ártatlan szívből eredő lelkesedése nagyon jó hatással voltak Ő fenségére.

Rövid két órai ott időzése után a trónörökös automobilján Sztropkóra hajtattott.

Sztrapkón a szolgabíró szép kastélya van berendezve a trónörökös és kísérete számára. A kastély parkjában helyezkedett el a vezérkar, köztük Krobotin tábornagy, Klobucsár lovassági felügyelő, továbbá felsőkubinyi Kubinyi Gyula és Brinzey Arthur kapitányok és sok külföldi attaché.

Teljes félkörben állottak fel a parkban.

A park kapujánál a zemplénmegyei alispán, főszolgabíró és a kerület orsz. gyűlési képviselője állottak gyönyörű magyar diszruhában.

Az uri nézőközönség a parkkal szemközti kertekben, e sorok írója pedig a park kapujánál a járdán nyert elhelyezést, úgy, hogy Ő fenségét két lépésről láthatta.

A fogadtatás szemléléséhez csak jeggyel bírók juthattak.

ben a helyi viszonyok és körülmények fogják megszabni.

Ügyünket a t. Czim figyelmébe és hathatós pártfogásába ajánlva, vagyok

Rimaszombat, 1911. szeptember 15.

bajtársi szives üdvözléssel és tisztelettel:

Komáromy István,

vm. tb. főjegyző, rimaszombati tüzoltó-parancsnok.

Községi- és körjegyzőkhöz.

A „Községi Közlöny“ folyó év szeptember hó 3-án megjelent 36-ik számában Uszkay Bálint, a községi- és körjegyzők országos egyesületének nagyérdemű elnöke tollából „Az erdélyrészi jegyzők körében“ cím alatt a lap vezető helyén egy cikk jelent meg, melyben az Udvarhely, Csík, Háromszék, Brassó és Kisküküllő-vármegyei jegyzői egyesületek gyűlésein tapasztalatról számol be. E cikk elolvasása, mondhatom, igaz örömmel töltötte meg lelkemet. E cikkből jóleső örömmel állapítottam meg, hogy mégis vannak vármegyék, hol a községi és körjegyzők igaz testvéri szeretettel veszik egymást körül s gyűléseiken a vármegyebeli összes jegyzők ügybuzgó szeretettel és igaz lelkesedéssel vesznek részt; egy küzd valamennyiért, valamennyi küzd egyért.

Ezen igaz lelkesedésükkel gyűléseik iránt a nagyközönség érdeklődését is feltudják ébresztetni, a mennyiben gyűléseiken nagyszámu hallgatóközönség vesz részt, megjelennek azon az összes vármegyei tisztviselők, papság, tanítószék és az ügyvédi kar. A vármegye és községek vezető elemeinek ily széleskörű érdeklődése mellett aztán nem csoda, ha a vármegyékben a közigazgatás és kultúra magas fokon áll. Nem is lehet ez másképp ott, a hol a társadalom különböző vezető rétegei egymást megbecsülve összefognak s habár különböző utakon, de folytonosan egy irány felé törekedve a haza, a nép és egymás jólétének előmozdításában egymást megértve egyesülnek.

De a mily lélekemelő volt reám e vármegyék jegyzői gyűléséről irt cikk elolvasása, épp oly nagy tájdalommal érintett a „Gömör-Kishont“ ugyancsak folyó év szeptember hó 3-án megjelent 36-ik számában „Községi- és körjegyzők gyűlése“ cím alatt a Gömör-Kishont vármegyebeli községi és körjegyzők egyesületének Bánrénvén folyó év augusztus hó 29-én megtartott gyűléséről Bodnár Zoltán helyettes főjegyző ékes tollából megjelent cikk egyes részének elolvasása.

Hideg zuhanyként hatott reám, de úgyhiszem a gyűléseinken megjelenni szokott többi kartár-

A kastélyhoz vezető ut két oldalán gyönyörűen fehérbe öltözött leányok (tisztán zsidó lányok) állottak. Az utcákról, járdákról mindenkit a házakba szorítottak a lovas és gyalogos csendőrök s csak igazolvánnyal rendelkezők járhattak ki.

Egyneked kettőkor megérkezett automobilon Konrád vezérkari főnök, s a közönség majd hogy őt nem éljenezte meg, a trónörökösnek gondolván őt.

Nemsokára azután tényleg előrobogott a trónörökös fedett automobilja s a tájékozatlan közönség bizony kicsit gyéren és elkésve éljenzett.

Ő fensége lovassági tábornoki egyenruhában, csukott automobiljából könnyed mozdulattal ugrott ki, s egyenesen a diszmagyaros megyei urakhoz lépett. A főispánnal kezét fogva néhány percig élénken, szívélyesen diskurált vele magyarul s többek közt megelégedésének adva kifejezést mindenért úgy a főispánnak mint az alispán és főtisztviselőnek, valamennyiükkel magyarul beszélt. Végül újból a főispánhoz lépett s megegyeztetten kezét szorítva vele, a katonatisztekhez lépett s sorra megszólításával tüntette ki őket és az ismertebbeknek és kedveltjeinek kezét nyújtott. Így nagyon szívélyesen üdvözölte Konrád vezérkari főnököt is.

A trónörökös lépésről-lépésre követte kísérete, a két főherceg, a honvédelmi miniszterek és hadsége.

A cercle végeztével a trónörökös a kastélyba

saimra is, azon igazán eléggé el nem ítélhető indolentia, hogy sajnos, még vannak Gömör-Kishontvármegyében olyan jegyzők is, kik a jegyzői egyesületnek nem tagjai. Szeretnék ezen kartársaim lelki világába belátni, hogy ugyan miképpen gondolkoznak ezek. Mi tartotta vissza őket attól, hogy ez ideig nem tartották érdekesnek egyesületünkbe belépni, többre tartják e ugyan magukat az egyesület tagjainál, vagy pedig az anyagiak rettentették őket vissza? avagy talán nagyfokú fásultság, érzéketlenség a kartársak iránt?

Nem, ezt nem hiszem, mert ha egy oly magas állású férfit, mint Lukács Géza alispán, nem tartotta méltóságán alulinak egyesületünk tagjai sorába belépni, nem akarom hinni, hogy legyen kartársunk, ki másképp gondolkozna egyesületünkről.

A be nem lépésnek valami más, mélyreható okának kell lenni, talán azon elkéséredés, hogy egyesületünk eddig hiába küzdött bármilyen szépért és jóért, az mindig ellenzésre talált, úgy látva az eredménytelenséget, hiábavalónak tartotta az egyesülést, ámbár ez is kishitűség, mert hiszen a szentírás is azt mondja: „zörgesetek s az ajtó megnyitattik néktek.“ Hála Isten, ez történt velünk is. A régi merev álláspont Gömör-Kishontvármegyében is kezd engedélyeztetni, a minket eddig elszigetelő kínai fal kezd omladozni s az eddigi se nem osztó, se nem sorzó álláspontunkból kezdünk kibontakozni, sőt hova tovább fontos tényezőkké válni. Igaz ugyan, hogy gyűléseink a társadalomban nem költik még azt a széleskörű érdeklődést, a mit az erdélyrészi jegyzők gyűlései, de a mi halad, az nem marad; s egyesült erővel és szívós kitartással, mi is elérhetjük azt, a mit az erdélyrészi jegyzők már is elértek. Egyesületünk lelkes tagjai, erős kitartással már eddig is jelentékeny lépéssel vitték előbbre ügyeinket, s most, mikor már a vármegyénk vezető egyénei is humánusabban gondolkoznak rólunk s létezésünkről tudomást szereztek, (hála és köszönet nekik érte) erős a hitem, hogy szavunk nem lesz, a pusztában elhangzó szó.

Egyesüljünk tehát először mi magunk mindnyájan a kartársi és emberbaráti szeretetben s tartsa minden jegyző erkölcsi kötelességének az együletbe való belépést, s így közös erővel dolgozzunk a haza, a vármegye, a községeink és a magunk jólétének előmozdításában. Ezen munkánkhoz igyekezzünk megnyerni különösen a vármegye intelligens elemeit, akkor bizton elérjük azt a nagy célt, azt a biztos kikötőt, melytől ugyan erős kézzel vezetett, de könnyű sajkánkat, a multban mindig felduzzadó hullámok visszaverték. Ha mi községi- és körjegyzők és vármegye rang- és valláskülömbőség nélküli közönsége egymást megértjük és vállvetve dolgo-

ment s a tisztikar és a közönség is szétesz.

Fényképfelvételek készültek e jelenetekről a „Tolnai Világlap“ számára.

A trónörökös megérkezte óta úgy a faluban, mint az egész környéken nem tanácsos igazolvány nélkül járni. Lovas- és gyalogos csendőrök, titkos rendőrök lépten nyomon figyelik az embereket. E sorok írója is 3 féle igazolvánnyal rendelkezik. Egy a trónörökös fogadásánál, egy a faluban járásnál és egy legfőbb, a hadgyakorlatok területén való tartózkodásra jogosít. Ez utóbbi kerek, 5 czm. átmérőjű fehér kartonlap, nyomtatott szöveggel, az illető nevével és a „komandó d. Manövergastquartiers“ köriratu kétféjű sasos pecséttel ellátva, keskeny piros szallagon függve a kabáton viselendő.

Ő fensége még az nap szept. 12-én kiadta a parancsot az ütközet megkezdésére s automobilon ő maga is kiment a színhelyre. A föltevés ugyanis az, hogy Lipót főherceggel vezetésével a hadsereg egyik fele vörös jelvényvel mint ellenség özönlik az országba északról a Duklai szoroson át, s a hadsereg másik fele mint védő Frank Liborius tábornok vezetésével (rendes kék jelvényvel) ezen ellenséget feltartóztatni s visszazorítani igyekezik.

A hadállásról a hírlapoknak közölni még semmit sem szabad s azért az ütközet lefolyásáról a jövő számban fogok részletesen beszámolni.

Ma—

zunk, úgy közigazgatásunk színvonalát és vármegyénk és községeink jólétét emeljük. Ezt pedig munkálni mindnyájunknak szent kötelessége.

Weizer Károly.

Széljegyzetek.

A neki lendült világnak szinte észnélkül rohanó fejleményeiben egy parányi kis intézőt látunk s ez a — betű. Mintegy korlátlan hadúr: áttekint seregeken és tereken és intézkedik. Kormány pálczája a föltszár, területe a papír, életadó nedve a tinta, és birodalma a világ. Tartalma pedig a szellem s ez a ritka és példátlan egyesülés emeli urrá az anyagi világ fölül.

Mert az különös, hogy a szellem, mely küzd az anyagiság ellen lényegénél fogva: itt, mikor nyilvánul, egy anyagi jelbe vonul. Különös, hogy a szellem, mely akkor szép és akkor értelmesebb, ha az anyag lehúzó és butító behatásaitól függetleníti magát: mikor nyilvánul, a betűbe öltözködik.

Ugyvan! Ruhája, hordozója, kifejezője az értelemnek a betű. Egyformán és tekintet nélkül. Rang és külömbőség nélkül. Neki nem kell engedély, patent. Audienciára bármikor megy és bárhova mehet. És pedig azért, mert összelelkezett a szellemmel. Császár, király, főúr, pápa, püspök — hűbérese neki. És egyenes lekötözöttje is! Hisz' hirt, parancsot, kegyet, kitüntetés a betű útján nyernek vagy adnak, vagy gyakorolnak. Valóban, egy minden fölött álló, nemzetközi, hazátlan, korlátlan jel: a betű.

Míg az ember ezt a betűt nem ismeri: addig egy lefokozott, leitélt teremtes. És míg nem fejlődött az értelme, addig csak majmol, de a betűhöz nem engedik. Mikor azután megjön az értelmi fejlettség, akkor ezt az értelmet rögtön igába fogja — a betű.

Oda térdeltetik a katedra zsámolyához és az értelmi továbbképzés legelső és legelső fokán lábesókra viszik a betűhöz. És addig dőzög, addig kaparász és addig turja a szellemiségbe fejlődő birodalmat, míg ez az értelem testet képes öltetni — a betű által.

Igen a betű! . . .

Ma ez a betű tultengésben szenved. A legszaporább fajzattá lett. Határozottan úgy van. Mikor mindennek fogyásáról panaszkodik a világ, akkor egy dolog van, a mi nem fogy. Sőt alighanem úgy van, hogy a minden téren sajnálatosan mutakozó apályok helyét a betű foglalta el: kitor mindent a világból, az ézből, szívből, mert a helyet ez a fenség, a betű foglalja el.

Mondják, hogy azokon a területeken, a hol a kolera jövendőben van, egy szapora fajzatnak, a patkányoknak hullái a pestis, vagy kolera előhírnökei. A ragály ugyanis, míg az embereket kikezdené, ezerszáma őrli ki előbb a patkányokat s így ezek a rothadt hullák válnak a rém hírnökeivé.

Ezt a hasonlatot át akarom vinni a szellemi birodalom terére. Mert íme, ennek a birodalomnak is támadt egy rémes előhírnöke, még pedig halálhírnöke. Ez a *betű!* Milliő, meg milliő *kimult*, élettelen betű hever a mai szellemi birodalom területén. Félő, hogy egy következményeiben szinte beláthatatlan kór fog dühöngeni szellemi életünkben. A ki néz és lát: észreveszi a betűkórnak kikezdéseit és a *haladás* korában szinte bámulatos a szellemi felületesség, tájékozatlanság, egyoldalúság és tékvesztett szellemi forradalmi vágy. Ennek oka a betű . . .

Miért? Hisz az előbb az volt mondva, hogy társa, ruhája az emberi méltóságnak! Hát hogy? Ugy, mert sok a *tartalmatlan* betű. Kihaszalják, félrehasznalják, rendeltetésétől eltörlják. A *szellemtelenségnek*, a *írásoknak*, a *bombáknak* ruhájává teszik. Szóval, élettelen, tartalmatlan. Szóval: *hulla*. Szóval: bukij el szoknya lett belőle: a szellem bukijel-szoknyája s énekelhetjük mi is szellemi életünk romjain: „mindaz, a ki ily szoknyában jár, előbb-utóbb el fog bukni, ha eddig is el nem *bukott már*“ . . .

A „Kalauz“ 1857. évi 4. számában, a „tréfa és való“ rovatában ezt olvashatjuk: „egy szerkesztő ilyen előfizetési ivet kapott: T. szerkesztő ur! Ezennel előfizetek az ön lapjára. De kérem csak azon számokat küldje meg, melyek-

ben műmelléklet van, mert a többinek ugy sinez tartalma. Alázatos szolgálja. N. N."

Az akkori időhöz viszonyítva, ma fordítva állunk sok tekintetben a betűvel. Ez az N. N. ur tartalmat kívánt és követelt a betűvel és a betűben. Ma igen-igen sokszor megelégszünk a betűvel tartalom nélkül is. Sőt nagyon gyakran unalmasok ezek a betűk, ha tulságosan *sulyosak*. E helyett inkább az kell, hogy könnyű legyen és csillogó és üres, mint a — buborék.

Persze ezzel nincs az kimondva, hogy a betűnek állandóan ólomsúlyosnak kell lenni! Persze, hogy szabad neki néha az életnek folszines tartalmát is magába szívni és közvetíteni! Csak hullává ne válják és ne legyen a megölönk.

Mert hisz a betűvel lehet tanulni, lehet emelkedni, lehet a világot fölemelni, lehet nemesíteni, lehet őszintén boldogítani, lehet üdvözíteni, lehet népeket menteni, lehet hőstetteket művelni, lehet jólétet teremteni, lehet áldást fakasztani, lehet szíveket gyógyítani, sebeket hegeszteni, szóval lehet kiépíteni ezt az életet, mely ugyis üres és sivár, mely ugy is nehéz és nyomasztó, ha nincs meg neki a nemes, értelmes, fönséges tartalma.

Azután lehet tréfálni, szórakozni is a betűvel, csak apa, anya, gyermek, társadalom, gyilkos ne legyen. Kedélyeskedni is lehet vele, úgy, mint ezt betejezésül le is írom egy palóc beszéd nyomán. Egy palóc asszony kérdezi a másikat:

— Hója szomsziede asszo! Szeretyi Katyi Petyit?

Mire a szomszédasszony feleli:

— Ugy-ugy! De hogy szeretyi! Három helyi, hogy szeretyi, ha szemire vetyi, csakugy nevetyi!

Lám, ilyen a betű! Sokra képes! Felelős, ki mire használja.

Ezt, a ki csak tehetyi

Bátran el is hihetyi — ha nem is vagyok Petyi . . .

Színház.

Színészeinknek ezen a héten jobban földeltrült; megnyílt a közönség pártolása, úgyhogy többször zsufolásig megtelt a nézőtér, még akkor is, ha ismételték valamelyik darabot.

Szombaton, szept. 9-én „Az ártatlan Zsuzka” című 3 felvonásos franciaia operett került színre. A darab mulattató jelenetek sora a mulatós, kikapós párisi éjjeli életből; erkölcsi tanulság csak annyi van benne, hogy a képmutatókat leálczazza egy kissé. Az előkelő közönség olyan nagy számmal látogatta a premiért, hogy egész széksorokat kellett betenni. A czimszerepben *Csáky grófné* játszott a nála megszokott rutinnal és temperamentummal. Mellette *Reviczky Etel*, *Lenkefy Iczuka* és *Szécsi Emma* jeleskedtek szerepeikben, a melyeket kifogástalanul játsztak meg. Csak a hanganyag gyöngye általában a társulat hölgytagjainál, nem lehet kivenni, mit énekelnek? a szöveg teljesen elmosódik. A bárót *Dereghy* alakította, fiát *Hajdutska*, és a szerepbe beletalálták magukat, *Korda* is szokott ügyességgel adta a hadnagyot, éneke leginkább élvezhető. Az illatszergyárost *Deák Kornél* nagyon jól alakította, *Harsányi* játékában is pompásan domborodott ki a magántudós félszeg alakja; a főpinczért meg *Földes* játszta meg sok ügyességgel és rutinnal. *Horváth Mariska* nád-rágszerepét, mint piccolo kedvesen alakította. Dicséret illeti a zenekart precíz játékáért, a mely Gilbert szép zenéjét jól élvezhetően adta elő.

Vasárnap 10-én, megismételték ugyanazt a darabot, ismét telt nézőtérrel és gyakorlott játékkal.

Hétfőn, szept. 11-én a „Czigányserzem” került színre harmadszor mérsékelt helyárrakkal. A szereplők ugyanazok voltak, mint előbb és jól játsztak, a mit a közönség honorált is, jól megtöltvén a termet. Áldori helyett *Nagy Gyula* új színész játszott s elég jó erőnek mutatkozott.

Kedden, 12-én „Éljen a király” franciaia bohózatot adták, de a közönség ismét gyéren mutatkozott. Pedig a darab jó és élvezhető a franciaia politikai élet és a romlott társadalom ismertetésével. Klára szerepét *Szabó Irma* alakí-

totta a részletekben is gondos kidolgozással, ügyesen, temperamentumosan. Hasonló jót mondhatunk *Kovács Margitról*, a ki *Ivonne* szerepében olyan rutinnak jelét adta, hogy teljes tettszést aratott. *Reviczky Etel*, *Lenkefy Iczuka* is pompásan játszták szerepeiket. *Korda* adta a bárót, *Deák* a herceget, *Dereghy* a márkít, *Hajdutska* Lebouriert. *Vizy* a rendőrbiztost, *Márkus* a vendéglőst s szerepeiket kitünően domborították ki s a játék harmóniája teljes volt.

Szerdán, 13-án „Csók király” operett járta *Stojánovics* zenéjével, a melyet a zenekar nagyon jól élvezhetően adott elő. Föllépett a darabban *Forelli* bűvész is néhány ügyes mutatvánnyal; szép *Mezey* direktortól, hogy így segített az átutazó bűvész zavarán. A darab nagyon mulatságos s a szereplők igazán elemükben voltak. *Csáky grófné* és *Szécsi Emma* talán eddig legjobb alakításukat produkálták s *Szécsi tiszta*, csengő hangon énekelt. *Horváth Mariska*, *Dereghy*, *Korda*, *Deák* igen jól megteleleltek föadataiknak s a közönség sürűbb sorokban mutatkozott.

Szeptember 14-ikén esütörtökön *Meyer Förster* Vilmos „Heidelbergi diákélet” című életképe került színre meglehetősen telt nézőtér előtt. A hercegi ifjut *Földes* alakításában láttuk, a ki sok ügyességnek, rutinnak adta jelét ebben a szerepében. Partnere *Lenkefy Iczuka* volt *Katicza* alakjában s a naiv kis leány bájos, vonzó képe teljesen érvényesült nála. Női szerepköre csak *Szabó Irmának* és *Reviczky Etelnek* volt, az is igen rövid s annak nagyon jól megteleleltek. Az öreg mentor alakját *Mezey* maga domborította és sok tapsot aratott biztos, kitünő játékával. *Korda* volt a diákvezér s társaival derekasan működött. *Nagy* adta a komornyikot, *Harsányi* a minisztert komoly, egyszerű méltósággal, a koresmárost, *Dereghy* Kellermann szerepét, s a bájos, kedves életkép összhangzatos jelenítésben állott a közönség szemei előtt.

Szeptember 15-én pénteken megismételték a „Millió” című bohózatot, de a közönség igen kevés pártolásban részesítette a pompás mulatságos darabot. A szereplők most is, mint első ízben, kifogástalanul játsztak.

Szeptember 16-án szombaton *Bródy Sándor* „A medikus” című derabját adták. — Vasárnap, 17-én „Luxenburg grófja” operette került színre.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. *Bornemisza László* főispán és *Lukács Géza* alispán f. hó 16-án Kaszára utaztak, hogy részt vegyenek az ott tartandó patronage gyűlésen.

Fornet Gyula vm. főjegyző f. hó 15-én átvette hivatalát.

Fekete Pál a rimaszombati földmives iskola igazgatója f. hó 14-én két heti szabadságra utazott el. Távolléte alatt az intézet vezetését *Muritz Géza* tanár látja el.

Vizsgálatok. *Medveczky Sándor* helybeli kir. közjegyző mult vasárnap Rozsnyón volt s ott a kir. közjegyzői irodát vizsgálta meg. A vizsgálat mintaszerű rendet konstataált.

Szombath György rimaszombati p. ü. igazgatóhelyettes m. kir. pénzügyi tanácsos a rozsnói m. kir. adóhivatal vizsgálása céljából mult héten néhány napot Rozsnyón töltött.

Telepvizsgálat. A helybeli m. kir. áll. méntelep hivatalos megvizsgálására *Perczel Dénes* alezredes, debreczeni parancsnok egy számvevőtiszttel f. hó 15-ikén városunkban érkezett.

A patronage kongresszus Kassán ma 17-én veszi kezdetét s részt vesz azon a király képviseletében *Szekely Ferencz* igazságügyminiszter is. Az itteni bíróságtól dr. *Kálniczky Géza* törvényszéki bíró és dr. *Mészáros István*

kir. hivatalvezető ügyész vesz részt a kongresszuson.

A bolgár király Gömörben. *Ferdinánd* bolgár király családjával együtt *Pohorellán* tartózkodik. Két gyermeke: *Cyrrill* és *Nadeida* folyó hó 12-én vették fel a bérmlás szentségét. Bérmaszülokként *Koburg Fülöp* herczeg és *Klotild* herczegnő szerepeltek, s a bérmlás aktusát *Párvy Endre* szepesi püspök végezte. Ez alkalmából a bolgár király a pohorellai kastélyban fényes ebédet adott. Ugy halljuk, hogy a bolgár király többeket kitüntetésben részesített. *Ferdinánd* bolgár király családjával és magas vendégeivel *Koháryházán* igen jól érzi magát. F. hó 19-én, amikorra több idegen magasrangú külföldi vendéget is várnak, vármegyénk főispánja: *Bornemisza László* és *Lukács Géza* alispán fognak a király és vendégei előtt tisztelegni. — A garami nép nagy szeretettel veszi körül a népszerű királyt és vendégeit.

Ebéd a főispánnál. *Bornemisza László* főispán f. hó 14-én ebédet adott, melyen részt vettek: *Lukács Géza* alispán, *Báró Hámos László*, *Kubinyi Géza* és *Farkas Zoltán* képviselők, *Hevessy Bertalan* és *Bornemisza Elemér* közíg. biz. tagok, *Máriássy László* árvaszéki h. elnök, *Komáromy István* tb. főjegyző és *Gundelfingen József* főispáni titkár.

Esküvő. dr. *Rosinger József*, az új dobosinai körorvos f. hó 9-én tartotta esküvőjét *Budapest* *Buchner* Lenkével.

Hrotkó János nyug. m. kir. honvéd őrnagy és neje örömmel tudatják, hogy *Matild* leányuk f. hó 19-én tartja esküvőjét *Besztercebányán* *Greiner Béla* hadnaggyal.

Egyházmegyei hírek. A rozsnói megyéspüspök *Laurincz Józsefet* Putnokról *Litkére*, *Vétes* *Gábort* Rappról *Sőregre*, *Sulyok Kálmánt* Sőregről *Várgedébe*, *Kalatovics Lajost* *Várgedéből* *Tornára* és *Varga Istvánt* *Tornáról* *Putnokra* helyezte át segédlelkészi minőségben.

Uj segédlelkész. A helybeli református egyháznál *Tóth János* segédlelkész helyébe a főgimnázium volt jeles növendékét: *Czinyéri Barnát*, a kálosai ref. lelkész fiát választották meg, ki mostanában érkezett haza *Berlinből* s új állását már el is foglalta.

Igazgatói kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Bodor László* és *Fekete Mihály* rimaszombati, *Szepessy Ede* dobosinai áll. el. iskolai tanítókat igazgatókká nevezte ki s részükre 200 kor. igazgatói pótlékot utalványozott. Részünkről üdvözöljük az új igazgatókat, kik hosszas eredményes tanítói működés után érték el e kitüntetését, de gratulálunk *Pogány István* kir. tanfelügyelőnek is, ki éleslátásával ki tudta választani azokat, kik a kitüntetésre igazán érdemeseknek bizonyultak.

Tanítónő választás. Néhai *György Ferencz* volt zsiپی nyugalmazott tanító leányát, *György Vilma* okl. tanítónőt, a sziliczei ref. egyház rendes tanítójául egyhangulag megválasztotta. Helyét e hó 12-én már el is foglalta.

Uj ügyvéd. A miskolci ügyvédi kamara közzé teszi, hogy dr. *Zathureczky Adolf* ügyvéd Rimaszombat székhelylyel a kamara lajstromába bejegyeztetett.

Halálozások. A helybeli kir. törvényszék épületén gyászlobogó jelezte e héten, hogy a törvényszéknek halottja van. *Rozsonyi Aurél* kir. telekkönyvvezető ugyanis f. hó 10-én 61 éves korában, boldog házasságának 38 ik évében hosszas betegség után városunkban elhunyt. Özvegyén: szül. *Jenczevics Bronislawán* kívül két gyermeke, testvérei, unokái és rokonai gyászolják. Temetése f. hó 12-én nagy részvét mellett ment végbe, s azon a helybeli kir. törvényszék tisztviselőkara *Kolbay Sándor* kir. törvényszéki elnökkel élén, testületileg vett részt.

Deutsch Samu helybeli fiatal kereskedőt és feleségét mély gyászba borította téleves egyetlen fiacskájuknak: *Zoltánnak* folyó hó 12-én éjjel bekövetkezett elhunyt. F. hó 14-én temették el.

Poprádfelkán *Emericzy Jenő* Coburg herczeg pohorellai nyug. felügyelője f. hó 8 án 71 éves korában elhunyt.

Jótekonny alapítvány. *Kluck Andrásné* 200 koronás alapítványt tett a Rimaszombat és vidéke jótekonny nőegylet javára, mely összegnek befizetését hálás köszönettel igazolja az Elnökség.

Papi jubileum. Folyó hó 14-én tartotta ötven éves papi jubileumát *Stefánik János* ez. kanonok, alesperes, várgedei plebános, kit az egyházmegye kitüntető tisztelettel és szeretettel „János bácsijának” nevez. Nemcsak hívei, kiknek 23 év óta lelkiatyja, nemcsak kerülete, de az egész egyházmegye részt kért az ünnepségből; mert e félszázados ünnep sugarai oly férfiu alakját ragyogták körül, akinek áldásos működése nem maradt nyom nélkül az egyházmegye történetében. Az ünnepségen 57 egyházi férfiu vett részt. Az egyházmegyei papság nagy részével való szellemi kapcsolata 21 évre terjedő tanári működése idejéből származik, hisz az egyházmegye papjainak jó nagy részét tanította és nevelte. Az ünnepelt férfiu a szó szoros értelmében az igazi papnak mintaképe, a papi erények megtestesülése. Papi erényei és szívének szeretete szereztek meg neki paptársainak osztatlan tiszteletét és szeretetét. Jámboreségánál és szíves szereteténél csak szerénysége nagyobb. Ezt a szerénységét talán ez egyszer nem respektálták az ő tisztelői, amidőn félszázados jubileumát fényes ünneppé tették. Az ünnepségen résztvettek *Podhraczký István* ez. püspök püspöki helynök, *Marcsó Géza* apátkanonok, *Széman Endre* prépost, rimaszombati esperes plebános, *Gleidura Géza* apát salgótarjáni, dr. *Valihora János* apát losonci, *Miszt Zsigmond* apát gácsi plebánosok. *Dittel István* pápai kamarás püspöki irodaigazg. dr. *Göbl Márton* kanonok, *Fábián Kamill* fülekpüspöki, *Liptai Ede* putnoki, *Tornai János* sajpüspöki ez. kanonokok, *Baráth Károly* ág. ev. várgedei lelkész, *Kubinyi Bertalan*, *Szabó László* várgedei, *Vajda Pál* guszoni földbirtokosok stb. stb. — Az ünnepség lefolyása következő volt: A papság 10 órakor egyházi öltözetben indult az ünnepelt lakására, ahol *Káposztássy Imre* pápai kamarás, karancseszi plebános a volt tanítványok nevében intézett beszédet az ünnepelthez s átnyújtott egy remek kidolgozású aranykelyhet, mint a volt tanítványok ajándékát. A jubiléus megatva mondott köszönetet a szíves megemlékezésért és ragaszkodásért. A papság ekkor virágokkal és galyakkal kidíszített uton a templomba vonult, ahol az aranymisé s szentmise elmondásához fogott. Manuduktora *Marcsó Géza* apátkanonok volt. Evangélium után *Podhraczký István* ez. püspök, nagyprépost lépett a szószékre s intézett remek beszédet a hívekhez. A szentmise után áldást osztott az aranymisé s a papság visszakísérte lakására. Ekkor a küldötteket fogadta. *Marcsó Géza* apátkanonok, az egyházmegye nevében, *Baráth Károly* a várgedei ág. ev. egyház kedvelt lelkésze az evangélikus egyház, *Szabó László* az iskolaszék, *Köhler Gusztáv* jegyző a község, *Kubinyi Bertalan* az olvasókör, *Rajner Károly* a tanítókar nevében fejezték ki jókívánásaikat az ünnepeltnek, ki megatva mondott köszönetet a megemlékezésért. Délben kitünő bankett volt a várgedei fürdőben, melyen 85-en vettek részt. Felolvasást először a megyéspüspök meglehangu levelét, melyet a jubiléushoz intézett, melyben hálás köszönetet mond ötven évi papi munkásságáért, s Isten áldását kéri rája. Majd *Lukács Géza* alisp. táviratát. Mindkettőt nagy tetszéssel fogadta az ünneplő közönség. A megyei papság táviratilag üdvözölte *Sipeki Balázs* Lajos megyei püspököt. Ebédközben *Karkatics Sándor* plebános, mint volt tanítóját, dr. *Valihora János* apát losonci plebános, mint szerető paptársát, *Gleidura Géza* apát salgótarjáni plebános, mint volt tanártársát köszöntötte fel az ünnepeltet. A társaság az esti órákig — a legjobb hangulatban — maradt együtt.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közig. bizottsága f. hó 14-én tartotta *Bornemisza László* főispán elnökle alatt rendes havi ülését. Az ülésnek nevezetesebb tárgya volt a Sajó völgyön már egy év óta uralgó száj és körömfájás állati betegségek megszüntetése iránt teendő intézkedések. E betegség következtében Tornalján már egy év óta nem volt vásár, miáltal a nagy községet igen érzékeny kár érte. Az alispán segíteni óhajtván tehát e bajon, *Hubó* és *Sajólenke* községben elrendelte a szarvasmarháknak kényszer útján való beoltását, hogy mielőbb átessen a marhaállomány e bajon. *Hevessy Bertalan* és br. *Hámos László* megnyugvással és köszönettel fogadták ez intézkedést.

Jegyzői értekezlet. A gömörvármegyei községi- és körjegyzői egyesület id. Föföldy

Otmár elnökle alatt f. hó 25-én ülést tart Rimaszombatan. Az értekezlet tárgya lesz a jegyzői 600 koronás nyugdíj megállapítása.

Tüztoltó mulatság. A helybeli tüztoltóegylet *Farkas Zoltán* urasszony védnöksége alatt, f. hó 23-án sikeresnek ígérkező mulatságot fog rendezni a Polgári Olvasókörben. A mulatság végleges programja még nincsen megállapítva, hanem az valószínűleg *Kabaré* előadással és táncszal lesz egybekötve. A mulatság tiszta jövedelme a Budapesten létesítendő „Tüztoltó Otthon” javára fog fordíthatni. A mulatságra meghívók nem fognak küldetni, hanem falragaszokkal lesz hirdetve. A program azonban még idejekorán szét lesz hordva a közönség körében.

Igazgatósági ülés. A kerületi munkásbiztosító-pénztár igazgatósága ma, vasárnap 17-én d. e. 11 órakor ülést tart, melynek egyedüli tárgya lesz: a felsőbb hatóságok jóváhagyásával szervezett és pályázati hirdetmény útján közzétett állások választás útján való betöltése.

Gondnoksági ülés. A helybeli áll. polg. leányiskola gondnoksága *Lukács Géza* elnöklésével f. hó 13-án ülést tartott, melyen a gondnokság tagjai szép számban jelentek meg. Kitünő jelentőséget kölcsönzött az ülésnek az, hogy ez alkalommal első ízben mutatkozott be a gondnokság előtt *Kárpátiné Kardos Jusztin*, az új igazgató, ki az iskola vezetésében kifejtendő irányelveit igen okosan és rokonszenvesen ismertette meg a gondnoksággal. Az ülés elején *Lukács Géza* elnök üdvözölve a megjelenteket, hivatalosan bemutatja és üdvözli az új igazgatót, kinek működése elé a gondnokság tagjai és a szülők élénk érdeklődéssel és várakozásteljesen tekintenek. Az első impressziók és a tett nyilatkozatok után a legszebb reményeket fűzheti a gondnokság az igazgató működéséhez, melyhez a gondnokság jóindulatu támogatásának kilátásba helyezése mellett, sok szerencsét és sikert kíván. Az igazgató nagy figyelemmel hallgatott, kerekded beszédben közönte meg az előlegezett bizalmat és jóindulatot; nehéz munkájában ebből erőt fog meríteni, békés egyetértésben, a helyes tanügyi és nevelési elvek szemelött tartásával fogja a vezetésére bizott iskola javát munkálni, annak jó hírét öregbiteni; nemcsak a tanításra igyekszik a főszólyt fektetni, de arra is kiváló gondja lesz, hogy az iskola a városnak és a hazának értelmes, jó *honleányokat* neveljen. Örömmel látja, hogy a gondnokságban olyan férfiak foglalnak helyet, kik a nevelés és oktatás iránt méltó ügyeszeretettől áthatva emelkednek hivatásuk magaslatára s jóleső érzéssel és köszönettel veszi a személye és működése iránt előlegezett rokonszenvet és bizalmat. A keresetlen szép szavak elhangzása után a tandíjmentesség iránt beadott kérelmek nyertek elintézését. 39 növendék kérte az elengedést s a gondnokság nagy részénél az elengedés mellett nyilatkozott. — A beiratások eredményéről is jelentést tett az igazgató. E szerint 130 rendes növendék iratott be — s az ipartanfolyamra eddig 30-nál többen jelentkeztek. Ezután előterjesztést tett az igazgató az iskola felszerelésében talált hiányok pótlására vonatkozólag. Így a tantermeknek hőmérővel való ellátása, mosdó és ivókészletek beszerzése a tantermekbe, a termék padlóinak beolajozása a portalanítás érdekében, a tanácsterembe, kézimunka terembe, tornacsarnokba és igazgatói szobába a villanyvilágítás bevezetése, a rajzterembe padok beszerzése és egyéb hiányok pótlása: ezek mind olyan czélszerű és szükséges intézkedések, melyek elől nem zárkozhatik el a város. A gondnokság elhatározta, hogy ezen kívánalmak teljesítése érdekében a városhoz fordul. A kir. tanfelügyelőség azon kérdésére, hogy a tanulmányi alap eddig miként kezeltetett, a gondnokság elhatározta, hogy *Kathona Géza* volt igazgatótól felvilágosítást kér. Végül a gondnokság megbizta az új igazgatót és a tantestületet, hogy az iskola berendezéséről és felszereléséről új alaplettárt készítsen. Ezzel az ülés véget ért.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon ismerőseimnek és jóakaróimnak, kik felejtethetlen férjem elhunytá alkalmából részvétüket nyilvánítani vagy a temetésen résztvenni szívesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetemet.

Rimaszombat, 1911. szeptember 11.

Özv. Jugan Gusztávné.

Városi villanyvilágítás. A városi képviselőtestületből kiküldött bizottság dr. *Kovács László* polgármester elnöklésével folyó hó 12-ikén megkezdte működését. A közgyűlés ugyanis a villanyvilágítási üzem ideiglenes kereskedelmi vezetését a bizottság feladatává tette. A bizottság az első ülésen a leltárt vette fel a konzervgyár részvénytársaságtól átvett felszerelési és üzleti tárgyakról, s folyó hó 15-ikén a második ülésen a vezetés beosztása ügyében határoztak. Az üzemvezetés élére a bizottság *Tóth Béla* városi mérnököt állította, a vezetéssel *Kovács József* eddigi műszaki alkalmazottat bizta meg, s megfogadta továbbá a gépészeket s egyéb alkalmazottakat, elhatározta, hogy a kereskedelmi rész intézésére egy könyvelőt állítanak, egy *Wertheim*-szekrényt szereznek be, s igen bölcsen és helyesen hozta meg azon határozatot a bizottság, hogy a világítási cikkek: égők, felszerelések stb. lehetőleg mindenkor a beszerzési áron fognak kiszolgáltatni a közönségnek, s a bevezetési munkálatokat is önköltségen fogják számítani. Ez az okos intézkedés azt czélozza, hogy miután remény lehet arra, hogy a bevezetés és felszerelés az eddiginél sokkal jutányosabb áron fog történni, a bevezetési kedv fokoztassék s a közönség körében szaporodjék a villanyvilágítók száma. A bizottság oda fog működni, hogy a nappali üzem lehetőleg mennél szélesebb körben ipari czélokra, motorok hajtására stb. is kihasználhassék.

Szüret. Ma vasárnap délután csakugyan meglesz a „szüret” a rimaszombati szőlőkben. Szőlő is lesz karókra föl kötözve, hogy stilszerű legyen a szüret. A dolog igen jónak ígérkezik, ha az idő is kedvezni fog neki. Délután 1 órakor gyülekeznek a szereplők a *Hid-utcai Samarjay* udvarban és 2 órakor zeneszó mellett kivonul a bandérium és szekereken a jelmezes csapat a szőlőkbe. Ott aztán folytatódik az érdekes látványosságok sorozata, lesz zene, tánc, tűzijáték, mint azt a „Dobszó” czimű trétás hirdetés is jelezte. A rendezés élén *Szoyka Pál*, *Márkus László*, *Vályi Ferencz* állanak több kipróbált ügyes fiatal emberrel és így a siker felől nem lehet kétség.

Pályázat. A rimaszombati kir. törvényszéknél megüresedett s a X-ik fizetési osztályba sorozott telekkönyvezetői állás betöltése végett a kir. igazságügyminiszter rendelete folytán pályázat hirdettetik. — Felhivatnak ennél fogva mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, nyelvismereteiket és az 1883. évi I. t. cz. 19. §-ának első bekezdésében előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket két hét alatt ezen törvényszék elnökénél annál bizonyosabban nyujtsák be, mert az elkésztett vagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kamarai jelentés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara augusztus havi munkásságáról kiadta az irodai jelentést, melyben kevés, minket lokálisan érdeklő közlemény van. A kir. törvényszéknél czégbejegyzés kettő történt: *Ötvös Béla* fűszer, csemege és vegyeskereskedő *Krasznahorkaváralja*, *Vajdik János* faanyagár, faabroncs, seprő, nyírfarud, karácsonya kereskedés *Rimabánya*. Törlés: *Neumann* és *Seffer* putnoki czégnél *Neumann Herman* társtagi minősége töröltetett. Csődök: *A Lobstein Sándor* és neje *János* lakosok vagyonára nyitott csőd megszüntetett. A jelentés végén az iparüzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló törvényezik van közölve.

Zárszámadás. A m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal a rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztárnak 1910. évi zárszámadását megvizsgálta és 1911. évi 8.082. számú rendeletével a kezelési fölösleget 2.899 korona 91 fillérben állapította meg. A kerületi munkásbiztosító pénztár 1911. évi márczius hó 12-én megtartott közgyűlésének a kezelési fölösleg $\frac{1}{3}$ -ad részének 966 korona 64 fillér hovatfordítására vonatkozó azt a hasároltat, mely szerint annak 10%-a, vagyis 96 korona 66 fillér a pénztár alkalmazottai között az igazgatóság által a fizetés arányában föl osztassék, a fönmaradó 869 korona 98 fillér pedig a mult évi közgyűlési határozat értelmében a *szanatórium-alaphoz* csatoltassék, a hivatal jóváhagyta.

Esküvő. Czékman János szép, kedves leányának: Annának folyó hó 16-án esküdtök örök hűségét Kolosy István ózdi vasesztergályos.

Megsebesült birtokos. Sulyos sebesülés érte szept. 13-án Lang Károly pusztaszent-tornyai birtokost. Birtokára hazatérve, saját leghőjén idegen juhokat látott s midőn azokat a tilosban érve be akarta hajtani, a juhászok egyike hirtelen tejszével támadt rá és fejbe akarta vágni, de Lang fejét félrekapta s így a csapás arczát érte, azon több sebet ejtett és alsó állkapcsát kettétörtte. A sulyosan sebesült földbirtokost beszállították a rimaszombati kórházba, a hol az eltört állkapcsot összeillesztették, de hetekig eltart, míg sebei begyógyulnak; addig a beteg Szakall Barnabás házában tartózkodik, míg sebei folytonos kezelést igényelnek.

Lassu kézbesítés. Több oldalról panaszok hallatszanak, hogy a villamosság és az aviatika fejlődésének korához sehogysem illik az a patriarkális lassúság, a mivel a helybeli posta a leveleket és küldeményeket mostanában kézbesíteni szokta. Megvizsgáltunk néhány ilyen panaszt és méltányosnak találjuk, hogy az intéző körök figyelmébe ajánljuk a következőket: Rimaszombatban napjában kétszer kézbesítik a küldeményeket, egyszer későn délelőtt, egyszer úgy a délután közepetáján. Így aztán megtörtént sok esetben, hogy a délután fél ötkor, este 1/4 hétkor, este 9-kor ideérkező postai küldeményeket csak másnap délből 12 órakor kapja meg a címzett, a mi sehogysem egyeztethető össze a mai értelemben vett ipari és kereskedelmi forgalom gyorsaságával és az ilyen késő kézbesítés károkat okozhat iparosoknak, kereskedőknek, ügyvédeknek, a hol sokszor a gyors értesítésen mulik a dolog. Miért nem lehet az ilyen küldeményeket másnap reggel 8 óra után kézbesíteni, miért kell bevárni a 8 órai, sőt a 10 órai vonatot és azok küldeményeivel együtt kézbesíteni? Régen, még az öreg Kövér idejében is naponta többször kézbesítettek és még egy-két esztendővel ezelőtt is reggel és délelőtt külön kézbesítették a küldeményeket. Ha nincs elég személyzet, miért nem kérnek az igazgatóságtól többet, mert az ilyen tulságosan falusi állapot sehogysem illik egy erősen haladó városhoz.

(B—tt.)

Kiütötte a szemét. Trnik János 28 éves málnapataki születésű ember f. hó 10-én Rónapatakról Nyustyára ment, honnan beteg gyermekéhez Tiszolcra igyekezett. Éjjel 11 órakor érkezett Hacsóra, s amint a falun keresztül akart menni, elé állott egy ismeretlen ember, aki máktöröket szokott csinálni ott Hacsón, de a nevét Trnik sem tudja, és egy pálczával felé sujtott úgy, hogy jobb szemét kiütötte. Czivódás támadt közöttük, de aztán elment a tettes, a sulyosan sérült Trnik pedig a közkórházba vétette fel magát, hol most is ápolják.

A vármegyei közkórház működése. A gömörmegyei közkórház 1910. évi működéséről dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató-őorvos gondosan összeállított tüzetben ad kimutatást. Az általános értesítésből megtudjuk, hogy a kórház 138 ágyra van berendezve s a napi ápolási díj 1 kor. 74 fillér, a külön betegeké naponta 3 korona. A felügyeletet a Lukács Géza alispán elnöklelte alatt működő kórházi bizottság gyakorolja, a személyzetet képezi: igazgató, két osztályvezető orvos, gondnok, ellenőr, 12 irgalmasrendű apáca ápolónő, egy szülésznő, egy kapus, egy házi- és egy irodaszolga. Az 1910-ik évben ápolattott 1856 egyén, járólaga 803 egyén kezeltetett. Ápolási nap 46613 volt, egy betegre átlag 25 ápolási nap esett. Legtöbb beteg volt januárban: 304, legkevesebb augusztusban: 220. A betegek napi átlaga: 127 volt. Gyógyult 1200 beteg (64,6%), javult: 311 beteg (16,7%), gyógyulatlanul távozott: 97 (5,2%), meghalt: 113 (6,0%), további ápolás alatt maradt 1911-re: 135 beteg (7,3%). Az ápolási díj 81275 korona 46 fillért tett ki. Legtöbb beteg volt gömörmegyei: 1458, azután Nógrádból és Borsodmegyéből voltak nagyobb számmal. A kimutatásokat dr. Löcherer igazgatón kívül dr. Kármán Aladár és dr. Sigmund József osztályvezető orvosok, Dráskóczy István gondnok és Tibély László ellenőr állították össze. Nagyobb műtét 328 végeztetett s naponta végeztettek kisebb műtétek a kórszobákban. A részletesen feltüntetett operált esetek közül: 275 gyógyult,

35 javult, 11 gyógyulatlanul távozott és 7 meghalt. A kórházban 24 elmebeteget ápoltak a múlt évben. Bevétel volt 135203 kor. 52 fillér, kiadás 135050 kor. 34 fillér. A számadás szerint 175819 kor. 83 fill. képezte a bevételt, de ebből tényleg csak 134789 kor. 21 fill. vétetett be, ápolási díj hátralék követelés van 41030 kor. 62 fillér. Ebből a forgó tőke 20000 korona, a tartaléktőke 21183 korona 80 fillér.

Coburg herceg vasművei. Mint a fővárosi lapokban olvassuk, a pohorellai vasgyár és a sztraczenavölgyi kohóművek a hozzájuk tartozó több millió métermázsa vasérczet tartalmazó bányák eladók. Coburg Fülöp herceg ugyanis az egykori Koháry hercegi javakat fiának: Lipót hercegnek adja át már az idén kezelésbe, de miután a gyárakat nem akarja sem kibővíteni, sem modernizálni, az eladásra határozta magát. Ugy halljuk, hogy a m. kir. kincstár, a rimamurányi vasmű r. t. és két külföldi vasgyárosokból álló Társaság reflektál a gyárakra. A döntés csak decemberben várható, addig a szakértők becsülik fel a gyárakat.

Kereskedelmi alkalmazottak esti szaktanfolyama cím alatt közzétett hirhez fűzött jegyzetre nézve a miskolci kereskedelmi és iparkamara jeles titkára: Dr. Sugár Ignác a következőket tudatja velünk: „A segéd-személyzet kiképzése ügyében a miskolci Kereskedelmi és Iparkamara ösztönösen örömmel rendezne és tartana fenn nemcsak Miskolcra, de kerülete más városaiban is tanfolyamokat, ha a kellő előfeltételek és lehetőségek meg volnának. Viszonyaink, tájadalom olyanok, hogy minden áldozatkészségünk mellett csak kivételesen lehet a vidéki városokban az általunk kívánt kereskedelmi vagy ipari tanfolyamokat létesíteni. A nehéz helyzet dacára is tartunk kerületünk nagyobb városaiban tanfolyamokat. Kereskedelmi esti iskolát pedig még Miskolcra is csak a kísérletkép lefolyt tanévben vált lehetségessé megtartani. Ha akad legalább 20 segéd, aki a tanfolyamra beiratkozik s ha a szükséges tanerők (kereskedelmi, könyvvitel, levelezés, jogi, közgazdasági, földrajz- és áruismeretek rendelkezésre állanak, ha helyiségről, fűtésről, világításról stb. gondoskodás történik s ha az 1500 korona évi költség nagyobb részét a helyi érdekeltség viseli, úgy lehetne a szóban forgó tanfolyamot megtartani s a Kereskedelmi és Iparkamara bizonyára nem zárkoznék el a tanfolyam létesítése és támogatása elől.) Köszönettel vesszük a felvilágosítást, s reméljük, hogy el fog következni az idő, mikor a mi kifejezett óhajításunk teljesedésbe mehet.

Sulyos baleset. Még múlt héten pénteken történt, hogy Bakostöréken Holko Gyula, egy kőműves segéd öt éves kis fia a hidon futás közben elesett és balkarját odaütötte a hid széléhez. A szülők nem sokat törődtek a gyerek bajával, borogatták a karját, s csak akkor vitték az orvoshoz, mikor már egész karja megfeketedett. F. hó 13-án beszállították a kórházba.

Árlejtés. A tornaljai kir. járásbíróóság irodái és fogházhelyiségeinek az 1912. évi fűtéséhez szükségelt 11130, az 1913. és 1914. évekre pedig mindig a szükséghez mért, de a 11130 köbmétert meg nem haladható tüzfűtés beszerzésére árlejtést hirdet, melynek megtartására határnapul 1911. évi október hó 6. napjának d. e. 9 óráját ezen kir. járásbíróóságnál a kir. járásbíró hivatalos helyiségébe kintüzi s erre árlejtési szándékozokat 50 korona bánatpénzzel ellátva azzal hívja meg, hogy az árlejtési feltételeket ezen kir. járásbíróóság jegyzői irodájában a kintüztött határnapig a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

Tűz. Folyó hó 5-én Zádortalván Váradi Sándor, Koszoru János, Rudolf és Váradi Rudolf lakóháza 936 korona kárértékben leégtek. A tűz gyújtogatás folytán keletkezett. A nyomozást a királyi ügyészség elrendelte.

Nyugtázás. A rimakokovai tüzkárosultak javára újabban a következő adományok érkeztek: Rimaszombat város, pénztára 200 korona, Rimaszombat város gyűjtése 451 korona 90 fill., dr. Musotter Miklós Rimaszombat 10 kor., az ózdi műkedvelői előadás jövedelme Darvas László utján 176 kor., Gesztete község lakosai 11 kor. 10 fillér, Détér község lakosai 4 kor., Jeszte község lakosai 3 kor., János körjegyző gyűjtése 31 kor. 62 fill., gróf Andrassy Dénes adománya 1000 kor., Dúsa község lakosai 44

kor. 30 fill., Guszóna község lakosai 16 kor. 85 fill., Kisgömöri község lakosai 9 kor. 70 fill., Mezötelkes község lakosai 10 kor. 26 fill., Lovag Keisler Gusztáv Dúsa 20 kor., Uzapanyit község lakosai 24 kor. 20 fill., Felsőbalog község lakosai 25 kor. 74 fill., Pásztor Mihály tanár, szerkesztő gyűjtése Rozsnyó 38 kor., Rösch Frigyes Ózd 20 kor. — A segélyző bizottság s a községi előjáróság az adományokat hálás köszönettel nyugtázza s megjegyzi, hogy ezen főntebb fölsorolt adományok azok, melyek közvetlenül lettek a segélyző bizottság elnökéhez s a községi előjárósághoz megküldve.

Nyugtázás. Rimakokova község tüzkárosultjai javára újabban a következő adományok érkeztek: Jéne község lakosai 12 k. 32 fill., Harmacz község lakosai 13 k. 56 fill., Susa község lakosai 2 k. 40 fill., Uraj község lakosai 2 k., Szondy Mátyás ny. táblalibor Zombor 2 k., Perjése község lakosai 10 k. 70 fill., Alsóbalog község lakosai 9 k. 67 fill., Hámos Aladár és neje Rimaszombat 50 k., Ajnácskő község lakosai 9 k. 50 fill., Gömörpétertala község 1 k., Dobfenek község 1 k., Almágy község 1 k. 10 fill., Egyházashát község 1 k., Tajti község 1 k., Zabar község 1 k. 30 fill., Szécsi István gyűjtése a korláti kőbányai munkások között 29 k. 18 fill., Telek A. Sándor Rimaszombat 2 k., Balogiványi község lakosai 5 k. 50 fill., Szokolovszky Benze divényi plébános gyűjtése 58 k., Miessl Zsigmond gácfalvai prépost-plébános gyűjtése gácsi és gácfalvai hivei között 112 k., a „Nap” kiadóhivatalához érkezett adományok 7 k. 70 fill., Alsóhangonyi körjegyző gyűjtése 5 k. 90 fillér. — A segélyző-bizottság s a községi előjáróság az adományokat köszönettel nyugtázza. — Klein Ignác budapesti lakos két doboz ruhaneműt küldött a községi előjáróság címére a tüzkárosultak javára, a küldeményt szintén köszönettel vettük.

Verekedés. Gulyás István eszterencei lakost Péntek András Szabadka p. lakos f. hó 2-án egy ólmos bottal dulakodás közben fejbe verte, úgy, hogy sulyos testi sérüléssel sértettet lakására szállították. Terhelt ellen a nyomozás elrendeltetett.

Juhlopás. Friedmann Adolf felsőpokrági lakos istállóját f. hó 6-án ismeretlen tettesek feltörték és onnan 16 drb juhot 250 korona értékben elloptak. — A tettesek kézrekerítése iránt a nyomozás elrendeltetett.

Felöklelte a bika. Czene (ispán) János jesztei lakost f. hó 9-én a jesztei közbirtokosság bikája az utcán felöklelte, minek folytán sérült másnap meghalt. Bonczolását a királyi ügyészség mellőzte.

Kiadóhivatal üzenetei.

Sz. I. Legnagyobb sajnálatunkra küldeményét nem közölték. — Lapzártá után kézbesítették azt csak nekünk.
Polgármester Rozsnyó. A megsüregtetett hírdetményt nem kaptuk kézhez.

CSARNOK.

Csel, csal.

— Irtá: CSITE KÁROLY. —

Grünfeld ur csak egy negyed órára távozott el üzletéből, mégis mire visszatért, egy hamis forintot talált a kasszában. Nagy patáliát csapott e végett s volt mit hallani az addig őt helyettesítő feleségének:

— Még a vak is megláthatná, hogy hamis ez a forint, csak te nem láttad meg. Már most mit csináljak vele? Hisz mai világban még a parasztnak sem lehet kiadni a rossz pénzt. De ha a nyakamon marad, leveszem az aranylánczodról az arany pénzt s ezt akasztom helyére. Kádi asszony tiltakozott a vád ellen. Tanu reá a Samu inas, hogy ő még jó forintot sem vett be, nem hogy rosszat, mert ahány vevő volt az alatt, mind koronával és különböző értékű filléres pénzekkel fizetett.

— Tán még reám fognád, hogy én vettem el? — kiáltott indulatosan Grünfeld ur.

— Nem is én. — Ugy-e Samu?

— I—gaz, forinttal eddig még senki sem fizetett, míg főnök ur távol volt; — bizonyította kissé hebegve s erősen pislogatva a Samu inas.
— Így hát az angyalok hozták ide az égből.

Hanem azt is megnézem délbén, hány pogácsát kapsz te nagyfűlű az asszonyodtól.

Tehát ezen tévedés is úgy járt, mint a szegény kis, törvénytelen Gyuricza Bábicza, a Gyuricza Borbála nevű leánya, ugyanis nem akadt neki papája.

Grünfeld ur ezek után minden igyekezetét oda irányítja, hogy a hamis forintot túl tudjon adni. Szerencsés napja volt. Pityer Ferkó, hegyháti atyafi tért be hozzá egy kiló sóért s tiz koronás bankjeggyel fizetett. A pénz ismerete pedig oly hiányos, akár csak az oláhezigány gyermekek ruházata. Így szó nélkül elfogadta a rossz pénzt, a többi visszajáró pénzzel. Amde fertály óra múlva nagy sebbel-lobbal állított vissza:

— Görényföd ur! itt a pénze. Adjon helyette másikat. A takarékpénztárban nem fogadják el. Azt mondják, hamis.

— Mi közöm hozzá?! én tölem nem kapta. Én nem csinálom rossz pénzt, szabadkozott Grünfeld ur, mialatt annyira rázta, hadonázta a kezét, mintha csak jó forintosokat akart volna belőle kirázni.

— De istenemre, mondom, hogy itt kaptam. Hisz máshol nem is voltam; — bizonyította Pityer Ferkó. De hasztalan volt minden erőlködése, nem cserélte ki a rossz pénzt a boltos, sőt még ki is tolta az atyafit a boltból, amint hangosan követelte igazságát.

Pityer Ferkó, ha nem is épen a Vörösten-gerbe, de a Rába fenekére kívánta a Grünfeld boltost. Próbálta máshol kiadni a hamis forintot, de nem sikerült neki. Végre amint egyik utcasarkon nagy elkeseredéssel csóválta a fejét, találkozott Csiza Gergővel.

— Mi baj, Ferkó? Tán a fogad fáj?

— Hej Gergő testvér, tönkre vagyok téve. Hamis forintost adott vissza pénzből a Görényföd zsidó s nem veszi vissza és máshol sem fogadják el. Hogy az ördög vinné el az ilyen pénznek a megcsinálóját.

— Csak az a bajod. So'se emészd a miatt magadat. Add ide, visszaadom én annak a zsidónak.

Ezzel Csiza Gergő a bal markába fogva a hamis pénzt, beköszöntött a Grünfeld boltjába:

— Adj Isten jó napot. No, van-e sok egészség, tejes ur? — bizalmaskodott az atyafi.

— Alá szolgálja, kedves szomszéd. — Fogadta a boltos a köszöntést. — Mi tetszik kérem?

— Először is eressen ebbe az üvegbe két deczi folyadékot — a torkomnak.

— Pálinkát, hehehe, ugy-e, kedves szomszéd?

— No ippeg azt. Oszteg egy pakli dohányt is adjon; — szólt az atyafi s egy 20 koronás bankjeggyel fizetett.

Grünfeld ur tizenkilenc korona negyvenhat fillért adott vissza, amely között volt négy darab egy forintos is, Csiza Gergő markába szedte a visszajáró pénzt, mialatt a balkezében levő hamis forintossal kicserélte az egyik jót, elkezdé egyenkint vizsgálni a pénzeket s a hamis forintost pedig nagy fontoskodva pedig magasra tartá, úgy vizsgálta minden oldalról.

— Nü, talán nem jó az a forint? — kérdezte Grünfeld ur.

— Én biz' úgy vélekedek, hogy hamis ez a jószág, akárcsak a büggözi kis menyecske.

— Lehetetlen! — kiállt ijedten Grünfeld ur s átvette Csiza Gergőtől és fejcsóválva vizsgálta. — No azért jó pénz, csak tessék eltenni, akarta az atyafira tukmálni.

— Ha jó, csak adjon meg Görényföd ur magának. Nekem adjon helyette másikat, — tolta vissza az atyafi s Grünfeld urnak nem volt mit tennie, mint mást adni helyette.

S a mint az agyafúrt Csiza Gergő eltávozott, Grünfeld ur fogait összecsiszorítva vizsgálta át ismét a pénztárát, hogy nincs e még több hamis is közte? S aztán bösz haraggal átkiáltott feleségéhez:

— De hova is tetted te asszony az eszedet? Nem is egy, hanem két hamis forintot vettél el.

Nyilt-tér. 1—10

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

GRÜN ADOLF

rimaszombati szállítóval szembeni 210 kor. követelemet olcsón eladom. — Czim: a kiadóban.

Iskolakönyvek

ódon és új állapotban kaphatók

ifj. Rábely Miklós

könyvkereskedésében — Rimaszombat Deák F. utca.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthelyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindentéle mellékkeliségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkievits Ferenczné** tulajdonossal. 6—*

Hirdetmény.

335. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. cz. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1910. évi Sp. I. 423. számú végzése következtében dr. Székely József ügyvéd által képviselt, a gömöri ref. tanítói gyámintézet javára 400 korona s járuléka erejéig 1911. évi július hó 8-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1710 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: benzinmotor, eséplő garnitúra nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1911. évi V. 250. számú végzése folytán 400 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi január hó 1-ső napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 118 kor. 15 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Nemesradnóton, alperesnél **1911. évi szeptember hó 28.** napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták volna és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. cz. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszécs, 1911. szeptember hó 10. napján.

Kovács Géza. kir. bir. végrehajtó.

Keresek.

Egy jó forgalmu **mészárszék-** és **korcsma-üzletbe** november 1-ére megfelelő és óvadékképes egyént keresek. — **Czim:** a kiadóhivatalban. 2—2

Jegyzők figyelmébe!

Községi nyomtatványok beszerzése.

Községi közmunka főkönyv-, községi közmunka napló-, községi közmunka költségvetés-, községi közmunka számadásra vonatkozó nyomtatványok beszerzhetőek: **id. Rábely Miklós** és **Fia** nyomdájában **Rimaszombat.**

a **XX. század varrógépe.**

Csakis czégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk. 1—26

Singer Co. varrógép R.-Társaság.

Egy a **fehéreműtöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik 1—26

Kiadó lakás.

Losonczy-utca 13. sz. alatt egy lakás, mely két szoba, konyha, kamara és minden szükséges mellékkeliségekkel bir, **november hó 1-től** kezdődőleg bérbe kiadó. — Értekezhetni lehet ugyanott **Tokár István** tulajdonossal. 1—3

Pályázati hirdetmény.

A „**Dobsina r. t. városi villanyos művek**” üzemvezető bizottsága egy a könyvelési és árusító teendők elvégzésére alkalmas kereskedelmi iskolában vagy tantolyamon képesített nőt keres alkalmazásra.

Az alkalmaztatás egyelőre egy próbaévre szól, havi 90 korona kezdő fizetés mellett.

Azok, akik a villanyos szakban már némi jártassággal bírnak s a gépirást is értik, előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények Dobsina r. t. város polgármesteri hivatalához czimezve, legkésőbb f. évi **szeptember hó 22-éig** nyujtandók be.

Dobsina, 1911. szeptember hó 6-án.

Dr. Langhoffer polgármester, bizottsági elnök.

PÁDÁR ANTAL

angol női-szabó divatterme

Rimaszombat - Rózsa-utca 20.

Elvállal minden e szakba vágó munkák izléses és szakszerű készítését.

Remekül készíti az őszi és téli idény

ujdonságait, mint: **bárony kosztümök, Persiáner kabátok,**

(-- **bundák** stb. stb. 5—5

Pontos és szolid kiszolgálás.

I. rendű párisi divatlapok.

Modernül berendezett próba-szalon áll

a n. é. hölgyközönség rendelkezésére.

PÁDÁR ANTAL

angol női-szabó divatterme

Rimaszombat - Rózsa-utca 20.

ELADÓ HÁZ.

Kossuth-utca 41. számú ház szép udvarral és nagy kerttel eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek:

ANDRÁSI LÁSZLÓ fényképészszel. 9—

Hirdetmény.

4007. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az ózdi takarékpénztár végrehajthatónak, Majoros István végrehajtást szenvedő elleni 500 korona s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Csiz községben fekvő s a csizi 24. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. I. 3-8., II. 9-11. sorszám 108, 112, 149, 175, 185, 222, 243, 283/a. hrzi számú urb. ingatlanból B. 14, 16 alatt Majoros István nevének álló 12/54. rész jutalékára 332 korona;

ugyanannak a csizi 225. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. I. 1-4. sorszám, 87, 130, 143, 146. hrzi számú ingatlanból B. 5, 8 alatt 5/12. jutalékára 1450 korona;

ugyanannak a csizi 297. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. I. 1, 2. sorszám 80/c. hrzi számú beltelek s azon épült 4. összeirási számú házból B. 5 alatt 1/2 jutalékára 320 korona;

ugyanannak a csizi 298. számú telekjegyzőkönyvben A. 1. sorszám, 80/b. hrzi számú belsőségből B. 7 alatti 3/16. rész jutalékára 77 korona;

ugyanannak a csizi 371. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. 1. sorszám, 80/a. hrzi számú beltelekből B. 1 alatti 1/2 jutalékára 28 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, s annak megtartására határnapul **1911. évi október hó 7-ik** napjának d. e. 10 óráját Csiz községébe, a község házába tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, azaz 33 kor. 20 fillér, 145 kor., 32 kor., 7 kor. 20 fillér, 2 kor. 80 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

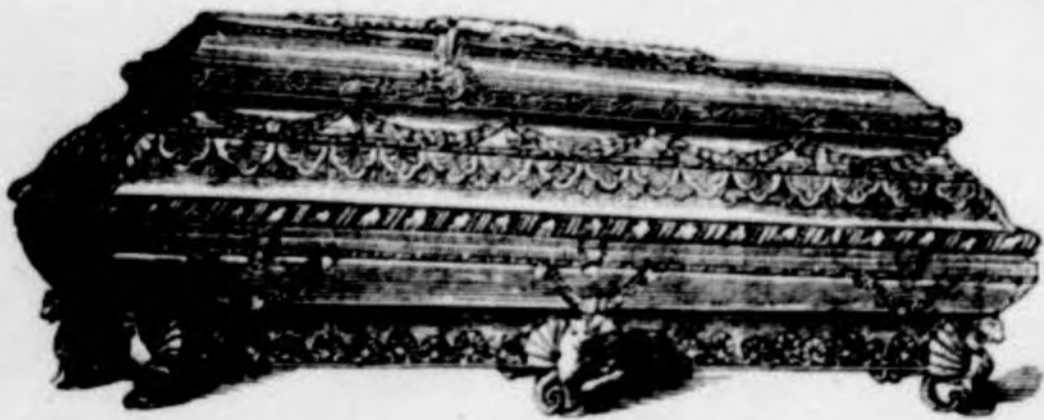
Rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság 1911. évi július hó 12. napján.

Mészáros s. k., kir. törvszéki bír.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentúl a régi név igénybe vételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle** ujonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem ennél fogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrésztül jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **ércz- és fakoporsót, szemfedőt, sirkoszorút, koszoruszalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Amerikai czipők. Amerikai czipők.

Lovagló csizmák.

Ludtalupek figyelmébe!

A „REFORM“ és „TRIUMPH“ LUDTALPVEDŐ

minden czipőbe könnyen alkalmazható és ruganyosságánál fogva könnyű járást biztosít.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ

Kapható: **Kovács Zsigmond-féle**

férfi-, női- és gyermek-czipő raktárában

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-U. 8 SZ.

Vadász czipők.

Valódi sárczipők. Valódi sárczipők.

Tölgy- és bükkmakk eladás.

„Hájoldal“ nevű erdőnknek 1000 koronára becsült makktermését eladjuk. Venni szándékozók tisztelettel felkérem írásbeli ajánlataikat, — melyekben a felajánlott vételár ki legyen tüntetve — **f. évi szept. 24-én d. e. 10 óráig** az alólírt erdőhivatalhoz benyújtani sziveskedjenek. Ezen makk becsáron alul eladatni nem fog.

Coburg hercegi erdőhivatal
Meleghegyen.

TELEFON 47 ALAPÍTOTT 1851

ÓZV. HLOZEK JÁNOSNÉ ÉS FIA

GÉP-TAKARÉKTŰZHELYKÉSZÍTŐ

RIMASZOMBAT.

TŰZHELYEI MA MÁR ORSZAGOS HIRVEK!

KÉPES ÁRJEGYZEK INGYEN!

A Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

Vásárol: nyári almát, selejtes almát és egészséges hullott almát, szilvát, apró és középtajta körtét, zöld diót, vörös áfonyát, ringlót, barackot, meggyet, málnát, ribizlit bármily mennyiségben.

Elad és ajánl: zöld borsót, zöld babot, gombákat, paradicsomot, befőtteket, citrom, narancs és **málnaszörpöt**, gyümölcs izeket, cukrozott gyümölcsöt és cukrozott narancshéjat a legjobb minőségben.

Árajánlással, árjegyzékkel és a gyümölcs vételre vonatkozó felvilágosítással a gyárvezetőség készséggel szolgál. .-.

8—*

Levél és távirati czim: **„KONZERVGYÁR“ RIMASZOMBAT. .-**